

Har du kontakt med hørselshemmede studenter?

NTNU har et økende antall studenter med funksjonsnedsettelse. Vi håper at dette tipsheftet kan være til nytte for deg som foreleser i møtet med hørselshemmede studenter.

For studenter med hørselstap er gjerne kommunikasjonssituasjonene utfordrende. Kommunikasjon er et viktig element ved en læringssituasjon, derfor er det viktig at en setter fokus på å tilrettelegge de kommunikasjonsarenaer en student møter, for eksempel forelesning, kollokvier, lab og eksamen. Dette heftet er ment som en støtte til forelesere som ønsker tips om hvordan å forholde seg til det å ha en hørselshemmet student.

Graden av hørselshemming kan variere fra person til person. Generelt kan en si at en kan treffe alt fra studenter som er helt døde og som benytter tegnspråktolk, til studenter som bruker høreapparater og tekniske hjelpemidler. De fleste hørselshemmede benytter seg av munnnavlesning og tale. Det er stor variasjon i funksjonsnivået til studenter med en hørselshemming, men en del generelle tiltak fungerer godt for de fleste.

Samtalen

I samtale med en hørselshemmet student, sørg for å få øyekontakt før du begynner å prate. Ikke overdriv munnbevegelser og ikke snakk høyere enn normalt for situasjonen. Ved arbeid i grupper og kollokvier er det en fordel om gruppen ikke blir for stor. Snakk gjerne med den hørselshemmede om løsninger for hvordan kommunikasjonen kan foregå.

Teknisk utstyr

Teleslynge er et teknisk hjelpemiddel som fungerer som en taleforsterker. Ved at den som snakker har en mikrofon på seg, kan studenten høre stemmen direkte i øret gjennom sitt høreapparat. De fleste auditorier på NTNU har installert et slikt anlegg. Husk derfor å bruke mikrofon om det finnes i salen. Undersøk om batteriet er i orden, og varsle vaktmester hvis det ikke er det. Det kan oppleves ubehagelig på en student å måtte minne om dette i påsyn av andre studenter. Har du en hørselshemmet student og det mangler teleslynge i undervisningsrommet, er det mulig å låne mobile telesyngere hos vaktmester.

Tegnspråktolk

Mange hørselshemmede benytter seg av tegnspråktolk. Hørselshemmede studenter skaffer selv tolk gjennom Tolketjenesten, NAV. Tolkene plasserer seg gjerne i nærheten av deg som foreleser, slik at den hørselshemmede kan få blikkontakt både med deg og tolken.

Selv om det er tolk tilstede, kan du forelese som du pleier, men det kan skje at tolken av og til avbryter for å få gjentatt noe av budskapet. Det kan virke forstyrrende med en slik avbrytelse, men i noen situasjoner er det nødvendig for å få formidlet hva du sier på en korrekt måte.

I en tegnspråktolket situasjon vil det ofte oppstå tidsforskyvning. Dette innebærer at den hørselshemmede studenten vil motta budskapet noe senere enn de andre studentene. Hvis du som foreleser stiller spørsmål til salen, er det fint at du har dette i bakhodet. Henviser du til noe på for eksempel en overhead, vil den hørselshemmede ha stor nytte av at du lar den aktuelle plansjen ligge noe lengre. Dersom du ønsker å si noe til den hørselshemmede studenten, skal du henvende deg direkte til studenten, og ikke til tolken. Det kan føles noe uvant at studenten ikke ser på deg under en samtale, men dette skyldes kommunikasjonsmetoden.

Bra for alle, nødvendig for noen

Det vil også være en fordel, ikke bare for den hørselshemmede studenten, men for alle studentene, at du gjentar eller oppsummerer spørsmål og innlegg fra salen.

Samarbeid med tolkene

Om det er en student som har behov for tolk i dine forelesninger vil som regel tolken ta kontakt med deg på forhånd. Da kan dere sammen finne frem til en arbeidsform som vil fungere bra for alle parter. Tolkene har behov for å forberede seg til forelesninger for å kunne gjøre en optimal jobb, og ønsker derfor å etablere et samarbeid med deg som foreleser.

*Skriv gjerne
viktige beskjeder,
tall og navn på
tavla!*

Dette kan for eksempel være spørsmål om pensum, eller forespørsel om notater, overheadark eller powerpointpresentasjoner i forkant av forelesningene. Til informasjon har tolken taushetsplikt, og vil ikke videreformidle slike opplysninger.

Eksamen

Mange hørselshemmede studenter har behov for å ha med tolk på eksamen for å få med seg informasjon som blir gitt, og for å kunne kommunisere med eksamensvakter og faglærere som går "trøsterunden". Det er eksamenskontoret ved NTNU som innvilger bruk av tolk på eksamen.

Mer informasjon

Rådgivningstjenesten for studenter med funksjonsnedsettelse ved NTNU har to fast ansatte som arbeider med tilrettelegging og rådgivning for studenter med spesielle behov. Vi svarer gjerne på spørsmål om det å studere med en funksjonsnedsettelse eller det å undervise en student med funksjonsnedsettelse. I tillegg finnes det på hvert fakultet en kontaktperson for studenter med funksjonsnedsettelse. Når det gjelder spørsmål omkring teleslynger og annet teknisk utstyr i auditoriene så kan AV-tjenesten hjelpe med dette.

Kontakt rådgivningstjenesten for studenter med funksjonsnedsettelser:

Hanne Kvello	Reidar Angell Hansen
Tlf: 73 59 52 25	Tlf: 73 59 51 76
Mob: 918 97 911	Mob: 918 97 963
hanne.kvello@ntnu.no	reidar.hansen@ntnu.no

www.ntnu.no/studentservice/tilrettelegging